

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 99/2024**

Het is discriminerend dat de verplichting om de sociale documenten in het kader van een faillissement kosteloos te verstrekken vóór 2023 enkel gold voor sociale secretariaten en niet voor niet-erkende sociale dienstverrichters

Wanneer een onderneming aangifte doet van haar faillissement, moet haar sociaal secretariaat bepaalde documenten over de werknemers kosteloos aan de curator bezorgen. Vóór een wet van 7 juni 2023 gold die verplichting niet voor de sociale dienstverrichters die geen erkende sociale secretariaten zijn. In een geschil waarop de vroegere regeling van toepassing is, staan de curatoren van een faillissement tegenover een sociaal secretariaat dat eist om te worden vergoed voor de betrokken documenten. Antwoordend op twee prejudiciële vragen van het Hof van Beroep te Bergen merkt het Grondwettelijk Hof op dat de verplichting tot kosteloze verstrekking beoogt de rechten van de werknemers te vrijwaren, het werk van de curator te vereenvoudigen en het risico op misbruik te voorkomen. Volgens het Hof is het discriminerend dat die verplichting vóór de wet van 7 juni 2023 niet ook gold voor de niet-erkende sociale dienstverrichters. Het Hof oordeelt bovendien dat het discriminerend is dat die verplichting enkel van toepassing is wanneer het faillissement werd geopend op aangifte en niet ook wanneer het werd geopend op dagvaarding.

1. Context van de zaak

Wanneer een onderneming aangifte doet van haar faillissement, moet haar sociaal secretariaat de laatste sociale documenten over de werknemers en de documenten die bij het uittreden uit de onderneming vereist zijn, kosteloos aan de curator bezorgen (artikel XX.103, derde lid, van het Wetboek van economisch recht). In deze zaak verzoeken de curatoren, naar aanleiding van de aangifte van faillissement van een vennootschap in 2022, aan het sociaal secretariaat om kosteloos de betrokken documenten te bezorgen. Het sociaal secretariaat vraagt echter om te worden betaald. Op verzoek van de curatoren veroordeelt de Ondernemingsrechtbank te Henegouwen het sociaal secretariaat om de betrokken documenten kosteloos te bezorgen. Het sociaal secretariaat verstrekt de documenten, maar stelt hoger beroep in.

Het Hof van Beroep te Bergen beslist om twee prejudiciële vragen te stellen aan het Hof om te vernemen of artikel XX.103, derde lid, van het Wetboek van economisch recht strijdig is met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie (artikelen 10 en 11 van de Grondwet). Ten eerste vraagt het Hof van Beroep of het discriminerend is dat de sociale secretariaten de betrokken documenten kosteloos moeten verstrekken, terwijl de andere dienstverleners van een gefailleerde vennootschap worden vergoed voor hun prestaties. Ten tweede vraagt het Hof van Beroep of het discriminerend is dat artikel XX.103, derde lid, van het Wetboek van economisch recht van toepassing is wanneer het faillissement werd geopend op aangifte, maar niet wanneer het werd geopend op dagvaarding.

2. Onderzoek door het Hof

Het Hof merkt allereerst op dat er twee types van mandatarissen bestaan op wie de werkgevers een beroep kunnen doen voor hun sociale administratie : de sociale secretariaten (die erkend moeten zijn) en de sociale dienstverrichters die geen erkende sociale secretariaten zijn. Vóór 2023 gold de verplichting om de betrokken documenten kosteloos aan de curator te bezorgen enkel voor de sociale secretariaten. Die verplichting werd bij een wet van 7 juni 2023¹ uitgebreid naar de niet-erkende sociale dienstverrichters, maar die wet is niet van toepassing op het betrokken geschil.

Wat de eerste prejudiciële vraag betreft, herinnert het Hof eraan dat de wetgever over een ruime beoordelingsbevoegdheid beschikt in sociaaleconomische aangelegenheden. Het Hof beklemtoont dat de verplichting om de betrokken documenten kosteloos te verstrekken, beoogt de rechten van de werknemers te vrijwaren, het werk van de curator te vereenvoudigen en het risico op misbruik door de sociale secretariaten te voorkomen. Dat zijn legitieme doelstellingen. Het Hof oordeelt dat het ten aanzien van die doelstellingen pertinent is dat de maatregel van toepassing is op mandatarissen in sociale aangelegenheden en niet op alle dienstverleners van de gefailleerde onderneming. Het is daarentegen niet pertinent dat de twee types van mandatarissen in sociale aangelegenheden, namelijk de sociale secretariaten en de niet-erkende sociale dienstverrichters, op dat punt verschillend worden behandeld. Beiden vervullen immers sociale formaliteiten voor werkgevers en beiden moeten voor elke aangesloten werkgever een sociaal dossier bijhouden voor het personeel. De omstandigheid dat enkel de sociale secretariaten de sociale bijdragen verschuldigd door de aangesloten werkgevers mogen innen en doorstorten aan de RSZ, houdt geen verband met de kosteloze verstrekking van de betrokken documenten in het kader van een faillissement.

Het Hof oordeelt vervolgens dat de wetgever redelijkerwijs ervan kon uitgaan dat de kosteloosheid, ten opzichte van andere maatregelen, meer zekerheid kan bieden om de nagestreefde doelstellingen te bereiken, in het bijzonder de bescherming van de rechten van de werknemers door hen zo snel mogelijk over de betrokken documenten te laten beschikken, en de strijd tegen misbruik. Tot slot is het Hof van oordeel dat die verplichting tot kosteloze verstrekking geen onevenredige gevolgen heeft. De betrokken dienstverleners kunnen immers in de overeenkomsten met de aangesloten werkgevers het risico dekken dat zij de betrokken documenten kosteloos moeten verstrekken in geval van een faillissement. Het Hof besluit hieruit dat **artikel XX.103, derde lid, van het Wetboek van economisch recht, vóór de wijziging ervan bij de wet van 7 juni 2023, discriminerend is, in zoverre het niet van toepassing is op de sociale dienstverrichters die geen erkende sociale secretariaten zijn.**

Wat de tweede prejudiciële vraag betreft, is het Hof van oordeel dat het ten aanzien van de doelstellingen die door de wetgever worden nagestreefd, **niet pertinent is een onderscheid te maken naargelang het faillissement wordt geopend ingevolge een aangifte of een dagvaarding.** Het Hof oordeelt dat die discriminatie haar oorsprong niet vindt in artikel XX.103, derde lid, van het Wetboek van economisch recht, maar in het gebrek aan een analoge wetsbepaling die van toepassing is in geval van een faillissement op dagvaarding.

---

¹ Artikel 205 van de wet van 7 juni 2023 « tot omzetting van Richtlijn (EU) 2019/1023 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 betreffende preventieve herstructureringsstelsels, betreffende kwijtschelding van schuld en beroepsverboden, en betreffende maatregelen ter verhoging van de efficiëntie van procedures inzake herstructurering, insolventie en kwijtschelding van schuld, en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2017/1132 en houdende diverse bepalingen inzake insolventie ». Tegen dat artikel 205 is een beroep tot vernietiging ingesteld voor het Hof (zaak nr. 8138).

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via X [@ConstCourtBE](#) en [LinkedIn](#)